

RECENZÍÓK

Szerző:

Devosa Iván
Szegedi Tudományegyetem,
Természettudományi és
Informatikai Kar, Informatikai
Intézet, Számítástudomány
Alapjai Tanszék, Szeged

Cikkadatok:

DOI: [10.58701/mej.20852](https://doi.org/10.58701/mej.20852)

Beküldve: 2025. 11. 15.

Elfogadva: 2026. 02. 19.

Megjelentetve: 2026. 03. 09

2026. 4. évfolyam 1. szám

Copyright © 2026 Devosa Iván.

Kiadó: Magyar

Népegészségügy Megújításáért

Egyesület. Ez egy nyílt

hozzáférésű cikk a CC-BY-SA-

4.0 licenstszerződés alapján.

Cikkismertetés: A jólléti gazdaság felé vezető út mérőszámai – valódi előrelépés vagy látszatintézkedés?

Article review: Metrics on the path to a wellbeing economy – real progress or ‘window dressing’?

Kulcsszavak: jólléti gazdaság; fenntarthatóság; közegészségügy; gazdaságpolitika; mérőszámok

Keywords: *wellbeing economy; sustainability; public health; economic policy; indicators*

Ajánlás

A szerzők javaslatai szerint is a jólléti gazdaság felé tett lépéseknek törvényi és költségvetési garanciákkal kell rendelkezniük. Emellett az értékelési rendszerekben a népegészségügyi és társadalmi indikátorokat kell előtérbe helyezni, a szakpolitikákat össze kell hangolni, és független monitorozó mechanizmusokat kell létrehozni – mindez Magyarországon is komoly hiányosság. A tanulmány üzenete: a jólléti gazdaság csak akkor hiteles, ha az intézmények és döntéshozók elszámoltathatók a társadalmi és környezeti hatásokért, és a változás rendszerszintű.

A cikkismertető a *Frontiers in Public Health* lapban megjelent *Settings, populations, and time: a conceptual framework for public health intervention* című közleményt mutatja be.

ELŐZMÉNYEK

Az elmúlt évtizedben egyre több ország és nemzetközi szervezet hirdette meg célként a „wellbeing economy”, vagyis a jóléti gazdaság felé való elmozdulást: ez a szemlélet a gazdasági növekedés helyett az emberi, társadalmi és környezeti jólétet helyezi a középpontba. A jóléti gazdaság fogalma ugyanakkor gyakran retorikai eszközzé válik, miközben a gazdaságpolitikai döntésekben továbbra is a GDP növelése marad az elsődleges cél. A tanulmány célja mérhető és átlátható kritériumok kidolgozása annak eldöntésére, hogy egy ország valóban a jóléti gazdaság irányába halad-e, vagy csak „kirakatpolitikát” folytat.

MÓDSZERTAN

A tanulmány koncepcionális és elemző jellegű: a szerzők áttekintették a jóléti gazdaság szakirodalmát, majd szintézist készítettek a közgazdaságtan, népegészségügy és környezetpolitika területei között. Azonosították a jelenlegi értékelési rendszerek hiányosságait, így:

- a túlzott mutatószám-orientációt,
- a GDP-centrikusságot,
- a félrevezető adathasználatot.

Hat alapelvet fogalmaztak meg, amelyek alapján a valódi előrelépés megkülönböztethető a látszatintézkedéstől:

1. társadalmi igazságosság;
2. környezeti integráció;
3. népegészségügyi mutatók;
4. gazdaságszerkezet vizsgálata;
5. döntéshozatal átláthatósága;
6. társadalmi részvétel.

EREDMÉNYEK

A legtöbb ország hivatkozik ugyan a jóléti gazdaság céljaira, de nem valósít meg mélyreható strukturális változásokat: sok kormány bevezet jóléti indikátorokat, de ezeket nem köti konkrét költségvetési döntésekhez. Az egészségi és szociális egyenlőtlenségek csökkentése ritkán kerül a középpontba, az ökológiai fenntarthatóság pedig gyakran szimbolikus marad. A jóléti gazdaság felé való haladás akkor tekinthető hitelesnek, ha a jóléti szemlélet intézményesül a politikai döntéshozatalban, és nem csupán kommunikációs eszköz marad.

KÖVETKEZTETÉSEK

A jóléti gazdaság koncepciójának megvalósítása intézményi és politikai átalakítást igényel. A valódi jóléti gazdaság nem több indikátor bevezetését jelenti, hanem a gazdasági gondolkodásmód újradefiniálását: az egészség, a környezet és a társadalmi egyenlőség szempontjai a gazdasági döntéshozatal központi elemeivé kell, hogy

váljanak. A szerzők figyelmeztetnek: a jóléti diskurzus üres szlogenné válhat, ha nem társul hozzá mérhető és elszámoltatható intézkedésrendszer.

HIVATKOZÁSOK

Aagaard-Hansen, J., & Bloch, P. (2023). Settings, populations, and time: a conceptual framework for public health interventions. *Frontiers in Public Health*, 11, 1297019. <https://doi.org/10.3389/fpubh.2023.1297019>

INFORMÁCIÓK A SZERZŐRŐL

Devosa Iván

Szegedi Tudományegyetem (SZTE), Természettudományi és Informatikai Kar, Informatikai Intézet, Számítástudomány Alapjai Tanszék, Szeged
University of Szeged (SZTE), Faculty of Science and Informatics Institute of Informatics, Department of Foundations of Computer Science, Szeged
<https://orcid.org/0000-0002-2194-2107>
ivan@devosa.hu